Tulevaisuusvaliokunnan sihteeristö **26.11.2021**

Poikkeustila-dokumenttiin osallistuminen

Dokumenttiohjaaja ja käsikirjoittaja Markku Heikkinen otti yhteyttä tulevaisuusvaliokuntaan marraskuussa 2021 ja pyysi tulevaisuusvaliokuntaa mukaan Poikkeustila-dokumenttiin. Elokuvaan tekee parinkymmenen dokumenttiohjaajan työryhmä ja sen rahoittaa mm. SES, YLE ja Avek. Elokuvaa tullaan esittämään festivaaleilla ja YLE:n verkossa. Elokuva valmistuu syksyllä 2022.

Elokuvan keskeisenä elementtinä on Malmin peruskoulun oppilaiden projekti, jossa he kokoavat aikakapselia tulevaisuuteen. Aikakapseliin, oppilaiden itse rakentamaan puiseen laatikkoon, sinetöidään seuraavaksi viideksikymmeneksi vuodeksi oppilaiden keräämiä kirjeitä yhteiskunnallisilta vaikuttajilta, tavallisilta kansalaisilta ja koululaisilta itseltään. Kirjeiden kirjoittajat lähettävät viestinsä vastaanottajille, jotka vuonna 2071 saavat kirjeet, kun aikakapselin sinetti avataan. Elokuvan tarinat ja teemat nivoutuvat kapselin rakentumiseen.

Elokuvan sisältö rakentuu paitsi näistä kirjeistä, myös näkökulmahenkilöiden toiminnasta. He elävät koronakriisin keskellä, sen pysäyttäminä, mutta katse suuntautuu kirjeiden kautta tulevaan. Osa elokuvan henkilöistä on tehnyt päiväkirjamerkintöjä arjestaan koko koronakriisin ajan, osa kirjoittaa yhden kirjeen. Saamelaiskirjailija pohtii teemoja filosofisesti runon muodossa, luoden elokuvaan ihmisen ja luonnon suhdetta pohtivan merkitystason. Nämä eri ihmisten äänet vuorottelevat elokuvan aikana, luovat kuvaa koronavuoden eri vaiheiden tuntemuksista.

Heikkisen mukaan unenomaiset näyt koronankriisin globaalista todellisuudesta välähtävät elokuvassa myös medialainauksina. On kuin maailma olisi vaipunut outoon painajaiseen: salaliittoteoriat leviävät, ihmiset osoittavat mieltään rajoituksia vastaan. Nostaako epävarmuuden aika esiin voimia, jotka kylvävät epäluulon ja valeuutisten mielenmaisemaa yhteiskunnalliseen todellisuuteen? Miten käy demokratian ja tiedon auktoriteetin? Tärkeä elementti elokuvassa on myös luontokuvasto, jossa epätodellisen tunnelman avulla Luonto on kuin olio, joka välinpitämättömänä ihmiskunnan kriisistä puhkeaa ja herää kevääseen, riisuutuu syksyyn ja lopulta talven peittoon. Päivä nousee ja laskee niin kuin aina ennenkin.

Tulevaisuusvaliokunta kuuli Heikkisen 24.11. kokouksessa. Kuulemisessa Heikkinen ehdotti, että tulevaisuusvaliokunta keskustelisi elokuvassa tulevaisuudesta pandemioiden maailmassa. Lisäksi valiokunnan jäsenet voisivat kirjoittaa kirjeensä tulevaisuuden tulevaisuusvaliokunnalle 2071.

Tulevaisuusvaliokunta suhtautui positiivisesti Markku Heikkisen ehdotukseen. Käytännössä osallistuminen tarkoittaa sitä, että kuvauksia tehdään jossakin valiokunnan kokouksessa (yleiskuvia keskustelusta) ja lisäksi kuvataan, kun edustajat kirjoittavat kirjeitä. Kokouksessa keskustelua voidaan käydä esimerkiksi valiokunnan julkaiseman *Koronapandemian hyvät ja huonot puolet lyhyellä ja pitkällä aikavälillä* -raportista. Katkelmia kirjeistä voidaan ehkä lukea jo elokuvassakin. Kirjeet osoitetaan tulevaisuusvaliokunnalle 2021 ja suljetaan edellä mainittuun aikakapseliin. Hyödyntämisen varmistamiseksi valiokunta tallettaa kopion kirjeistä myös eduskunnan arkistoon. Markku Heikkilä lupasi tarvittaessa mentoroida kirjeiden kirjoittamista, mikäli tarvis.

Osallistumisesta keskustellessaan valiokunta edellytti myös veto-oikeutta siten, että osallistumisen voi perua tai sisältöön vaikuttaa, mikäli elokuvan arvomaailma ja sisältö on valiokunnan ja/tai edustajien arvomaailman vastainen. Tämä voi liittyä esimerkiksi elokuvan medialainauksiin (jos niissä otetaan vahvasti kantaa siihen, kuka on oikeassa ja kuka väärässä/ mikä on hyvää ja mikä on pahaa). Sihteeristö kerää valiokunnan jäseniltä sähköpostilla ilmoitukset siitä, ketkä kaikki kirjoittavat kirjeen. Kuvauksissa tulisi osallistujat huomioida niin, että kaikki osallistujat näkyvät jotenkin.